

Vaali Tapio

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ
Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakija: Vaali Tapio

Muut hakijat: Kolu Henrikki, Mäkelä Jukka

Vireilletulopvm: 5.10.2015

Hakemusta muutettu: 7.10.2015

Etuoikeuspvm: 5.10.2015

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla edellä mainituille hakijoille kullanhuuhdentaluvan lupatunnuksella HL2012:0072 Pakanamaa. Luvalla jatketaan kullanhuuhdentalupa HL2012:0072 toimintaa.

Perustelut: Hakijat ovat osoittaneet, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijoilla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 3,5 ha

Alueen nimi: Pakanamaa

Sijainti: Inari, Selperinoja, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2)

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupa on perustuvaa toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupa on perustuvaa toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo

Kullanhuuhdentalupa on voimassa neljä (4) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakemuksen mukaisesti. Kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaika olisi lyhennettävä.

Menetelmät

Tämä lupa oikeuttaa lapiokaivun suorittamiseen lupa-alueella.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdentaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötärpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Toiminnassa on huomioitava alueella sijaitseva porojen kuljetusreitti. Toiminta on tarvittaessa hetkellisesti keskeytettävä, mikäli toiminta estää tai häiritsee olennaisesti kuljetusreitin käyttöä. Alueelta poistuttaessa kaivumontut on luiskattava sellaiseen kuntoon, että ne eivät

aiheuta haittaa mahdolliselle porojen kuljettamiselle. Lisäksi myös kullanhuuhdonnan tarvikkeet on varastoitava alueelle siten, että niistä ei aiheudu haittaa.

Perustelut: Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei selvitysten (liite 3.) perusteella ole erityisiä porotalouden rakenteita. Paliskunnan antaman lausunnon perusteella alue kuuluu paliskunnan tärkeälle vasonta-alueelle.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan lupamääräyksissä.

Kullanhuuhdontaa koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtojat ovat velvollisia huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijat ovat asettaneet 1200 euron suuruisen pankkitalletusvakuuden Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Vakuutta voidaan pitää riittävänä toiminta huomioiden.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 10 luku 107 §. Vakuus määräytyy kaivumenetelmän ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella harjoitetaan pienimuotoista lapiokaivua ja alue on helposti saavutettavissa.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, Asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle sekä Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua

luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §.

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvan haltijoiden haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Kullanhuuhdontalupa ei oikeuta rakentamaan alueelle kaivoslain tarkoittamia rakennelmia.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §.

Alueelle ei ole haettu lupaa rakennuksille. Huuhdonta-alueen ulkopuolelle sijoittuvaan majoittumiseen tulee hakea lupa Metsähallitukselta.

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla niitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 18.4.2017.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 15.3.2017

Ivalon paliskunta on tutkinut Tapio Vaalin & Co. kullanhuuhdontalupahakemuksen HL2012:0072, jonka vaikutuksen kohdistuvat Ivalon paliskunnan alueelle, Ramsanpaloon. Alue on Ivalon paliskunnan talvi-kesälaidunalue.

Ivalon paliskunnan alueella on kohtuuttoman paljon kullanhuuhdontalupia (etenkin konekaivulupia), jotka yhdessä muiden maankäyttömuotojen kanssa heikentävät olennaisesti perinteisen, saamelaisen elinkeinon, poronhoidon harjoittamista. Kullanhuuhdonta—alueet ovat pääosin Kutturantien varrella, Palsinojalla, Tolosjoella, Saariselällä, Laanilassa ja Eskottijoella ja ne aiheuttavat olennaista haittaa poronhoidolle. Ivalon paliskunnan poronhoitoalueen pirstoutuminen maankäytön lisääntyessä, joka vaikuttaa laidunrauhan heikentymiseen sekä kullanhuuhdonta-alueet haittaavat olennaisesti poronhoitotyötä, mm kuljetusreittien jatkuvaa muuttamista. Kullankaivajien valtava määrä alueella aiheuttaa lisäksi lieveilmiöitä, mm valtavat ihmismäärät kaivajien lisäksi, jatkuva maastoliikenne ja siitä tuleva melu, kultaturismi, aitoihin tehdyt luvattomat portit ja kulkuväylät. Kaikki nämä yhdessä muiden maankäyttömuotojen kanssa aiheuttavat olennaista heikennystä poronhoitoon.

Kullankaivu aiheuttaa Ivalon paliskunnan poronhoitotyölle huomattavaa haittaa sekä muiden maankäyttömuotojen kanssa heikentää olennaisesti saamelaisella kotiseutualueella harjoittaa poronhoitoa. Ivalon paliskunta esittää, että maankäytön kokonaisvaikutusta on arvioitava koko paliskunnan maankäytön osalta siten että poronhoidolle on riittävät laidunalueet säilyvät, tärkeät vesipaikat ja kuljetusreitit jätetään avoimiksi ja paliskunnan näkemykset otetaan huomioon lupa päätöksissä.

Ivalon paliskunta ei ole saanut Tapio Vaalin kullanhuuhdontalupa hakemuksesta kopiota, josta kävisi selville millä tavalla kullanhuuhdonta-alueella on korjattu 3.5.2013 päätöksessä mainitut puutteet ja korjauskehotukset. Tiedustelimme kullanhuuhdonta lupahakemuksen kopiota Pasi Molkoselältä 15.3.2017 sähköpostitse, mutta emme saaneet vastausta emmekä kopiota.

Metsähallitus on velvoittanut hakijoita selvittämään Museoviraston hyväksymällä tavalla kullanhuuhdonta-alueen muinaisjäännökset ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ensimmäisen kaivukauden aikana.

Tämä selvitys olisi tullut liittää hakemusliitteisiin. (Metsähallituksen lausunto 20.3.2013) Lisäksi Metsähallitus on huomauttanut, ettei hakija ole vaivautunut hakemuksessaan selvittämään alueen paliskuntaa tai saamelaiden kotiseutualueeseen liittyviä asioita. Hakemuksessa ei myöskään ole mitään mainintaa luontoarvoista. Ympäristösuojeluviranomainen on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota hakemuksen puutteellisuuteen toiminnan kuvauksen ja huuhdontavesien osalta. (Inarin kunnan lausunto 18.3.2013)

Hakemusta, jossa edelliset tulisi olla kirjattu ei ole ollut Ivalon paliskunnan saatavilla. Saamelaispaliskuntana meille on tärkeää tietää, ettei alueella tuhoudu muinaisjäännöksiä tai kulttuurihistoriallisia kohteita eikä vesistöjä pilaannu.

Ivalon paliskunta huomauttaa että hakija osoittaa piittaamattomuutta vesistöä, luontoa, saamelaisia ja poronhoitoa kohtaan, sillä hän ei ole selvittänyt kullanhuuhdontalupa päätöksessä 3.5.2013 esitettyjä puutteita.

Haettava lupa-alue sijaitsee Ivalon paliskunnan porojen kuljetusreitillä (kartassa piirretty sinisellä), jota on jouduttu muuttamaan alueella milloin minnekkin päin kullankaivun vuoksi ja se on aiheuttanut vuosikausia haittaa porojen kuljetukseen. Kuljetusreittejä joudutaan jatkuvasti muuttamaan ja tästä aiheutuu lisää työtä ja kustannuksia. Lisäksi kaivu alueet aiheuttavat jatkuvia vaaratilanteita sekä poroille että poromiehille sillä maastomuutokset ovat arvaamattomia. Poromiehet kulkevat maastossa ”vanhan ja aiemman tiedon” perusteella ja muuttuva maasto (kuopat, kivet, tavarat jne) ovat aiheuttaneet useita vaaratilanteita. Jatkuvat muutokset aiheuttavat huomattavaa haittaa myös poronhoito töiden suunnittelussa.

Ivalon paliskunta ei ole aiemmin, resurssipulan vuoksi pystynyt lausumaan haettavista luvista, joten alueella on voimassa olevia kullanhuuhdontalupia. Ivalon paliskunta esittää huomattavan haitan vähentämiseksi, ettei kuljetusreiteille eikä sen viereen myönnetä enää uusia kullanhuuhdontalupia eikä vanhoille anneta jatkolupaa.

Ivalon paliskunta vastustaa HL2012:0072 luvan myöntämistä seuraavin perustein. Lupa-alue sijaitsee alueella, jossa sijaitsee porojen kuljetusreitti (kartassa sinisellä), jota käytetään kesäaikaan porojen kuljettamiseen vasojen merkkuseen Juurakkomaan erotusaitaan sekä syksyllä erotukseen. Kuljetuksen aikana porot tulee juottaa, jotta ne jaksavat kuljetuksen rasituksen. Poro ei suostu juomaan saostunutta tai likaista vettä, puhdas vesi on porolle elintärkeää. Sellerinoja on porojen kuljetuksen aikana oleellisen tärkeä porojen juottopaikka, sillä alueella ei juuri ole muita paikkoja jossa porot voisi kuljetuksen aikana juottaa.

Ivalon paliskunta vastustaa luvan myöntämistä myös sillä perusteella, että ei ole saanut kullanhuuhdentalupahakemusta. Hakemuksen pakolliset kohdat antaisivat kokonaisvaltaisen kuvan tämän hetkisestä alueen tilanteesta, mitä liitteenä oleva” päätös kullanhuuhdentaluvan myöntämisestä” 2.5.2013 ei anna.

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 15.3.2017

Metsähallituksen lausunto 17.3.2017

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa koskien Tapio Vaalin, Jukka Mäkelän (uusi hakija) ja Henriikki Kolun kullanhuuhdentalupahakemuksesta HL2012:0072. Haettu alue sijaitsee Ivalojokeen laskevan Palsinojan sivupuron, Selperinojan, latvoilla Hammastunturin erämaa-alueella Inarin kunnassa. Alueella (3,5 ha) on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua. Maata käsitellään noin 20-40 m³ kaivukaudessa. Kyseessä on jatkoaikahakemus 4.6.2016 päättyneelle kullanhuuhdentaluvalle. Jatkoaikaa on haettu 4 vuodeksi.

Haetulta alueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten lajien esiintymiä tai huomioitavia luontotyyppisiä. Haettu alue kuuluu myös Natura 2000-alueeseen Hammastunturin erämaa, F11300203.

Alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännoiksiä, rakennusperintökohteita tai muita kulttuuriperintökohteita. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännos, on työ muinaisjäännoksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännoksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten vanhat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä.

Metsähallitus pyytää Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen kullanhuuhdentaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostuslaitailla.
- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhdonta-alueen sisäpuolella. Mahdollisille rakennelmille ja rakennuksille on hankittava etukäteen luvat.

- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.
- Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:
 - o Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon.
 - o Metsähallitus myy tarvittaessa maapuuta polttopuiksi.
 - o Maastoajoneuvoilla liikkuminen metsäautoteiden ulkopuolella vaatii Metsähallituksen luvan, joten alueelle kulkemiseen tarvitaan maastoliikennelupa.

Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Lausuntopyynnössään Tukes pyysi samalla kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaiden oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot. Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4. helmikuuta 2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaiden perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi."

Kyseisen kullanhuuhdontalupahakemuksen osalta Metsähallitus viittaa edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen.

Metsähallitus toteaa kuitenkin, että kaikkien Saariselkä-Kuttura-Ivalojoiki — alueen kullanhuuhdontalupa-alueiden yhteisvaikutuksia saamelaiskulttuurin harjoittamiselle Metsähallituksen Luontopalvelut ei osaa arvioida.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 15.3.2017

Inarin kunnan lausunto 28.3.2017

Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen kannalta ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 15.3.2017

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 7.4.2017

Kullanhuuhdontalupa-alue sijaitsee Inarin kunnassa Hammastunturin erämaa-alueella Salperinojan latva-alueella.

Osa Hammastunturin erämaa-alueesta on erämaa-alueen rajauksesta poikkeavasti (pääosin suppeampana, joiltakin osin hieman laajempaan) liitetty Euroopan Unionin Natura 2000 — suojelualueverkostoon.

Tässä huuhdontalupahakemuksessa oleva alue sijoittuu erämaa-alueelle, joka kuuluu Natura 2000-alueeseen Hammastunturin erämaa (EI 130 0203).

Erämaa-alueita on perustettu alueiden erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi. Kaivoslain 3 §:n mukaan, lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain mukaan toimittaessa sovelletaan muun muassa luonnonsuojelulakia ja erämaalakia. Erämaa-alueella toimittaessa on otettava huomioon erämaalain säännökset ja tavoitteet, erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma ja Metsähallituksen alueelle mahdollisesti antamat käytännön ohjeet.

Kullanhuuhdonta-alue sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle ja on Saamelaisen kotiseutualueetta.

Luontoarvojen suojelu

Kullanhuuhdonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät, samoin kuin vesilain nojalla suojellut lähteet, on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kullanhuuhdonta-alueella ei todennäköisesti heikennä Natura-alueen luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä siten tarvita, kuitenkin kaikessa Natura 2000 -alueilla harjoitettavassa toiminnassa on huolehdittava siitä, ettei toimenpiteillä merkittävästi

heikennetä alueen valinnan perusteen olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmat, vesiensuojelu

Yhteisvaikutusten kautta yksittäiselläkin paikalla on vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Kun vesistöalueella voi olla kymmeniäkin huuhtontapaikkoja, on vaara, että toiminnasta aiheutuvalla yhteiskuormituksella on vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Huuhtottavan aineksen käsittely tulee järjestää siten, että samentumista aiheuttava humuksen ja kiintoaineksen joutuminen alapuoliseen vesistöön estetään myös tulva-ajat huomioon ottaen.

Kalatalous

Huuhtontavesistöllä on tavallisesti, aivan vähäisiä latvapurojen yläosia lukuun ottamatta, kalataloudellista merkitystä sekä kalojen oleskelualueena että kulkureittinä ja myös kutu- ja poikastuotantoalueena. Tämä on huuhtontatoiminnassa otettava huomioon siten, että joen tai puron varsi pensaineen ja puustoineen säilytetään mahdollisimman suurelta osin luonnontilassa ja huolehditaan em. veden laatuun kohdistuvien heikentävien vaikutusten estämisestä.

Kulttuurihistoria ja rakentaminen

Kullanhuuhtontakulttuuriarvot on kaivutoiminnassa turvattava, mikäli sellaisia on haetulla huuhtonta-alueella.

Kullanhuuhtontalupahakemuksen yhteydessä alueelle ei haeta lupaa rakentaa rakennuksia tai rakennelmia.

Kulkeminen alueelle

Erämaa-alueille uusien teiden tai tieurien rakentaminen ei erämaalain mukaan ole sallittua (erämaalaki 5 §).

Moottoriajoneuvon käyttö maastossa edellyttää maanomistajan luvan (maastoliikennelaki 4 §).

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 15.3.2017 Saamelaiskäräjien lausunto 9.5.2017

Kaivosviranomaisen on Saamelaiskäräjille 15.3.2017 toimittamassaan lausuntopyynnössä pyytänyt Saamelaiskäräjien kantaa kullanhuuhtontalupahakemuksesta HL2012:0072. Kaivosviranomaisen lausuntopyynnössä todetaan, että "Tukesille on 5.10.2015 saapunut kullanhuuhtontalupahakemus HL2012:0072 Pakanamaa, joka sijaitsee Inarin kunnassa. Tukes varaa Saamelaiskäräjille mahdollisuuden selvittää hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, harkita mahdollisten haittojen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä ottaa kantaa saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:n säädettyjen neuvottelujen tarpeellisuuteen."

Saamelaiskäräjille toimitettu lausuntopyyntö ei sisällä varsinaista lupahakemusta, vaan hakijan vapaamuotoisen kirjelmän (ks. tarkemmin alla), kopion vuonna 2013 myönnetystä lupapäätöksestä, kauppakirjan sekä kaivosviranomaisen liitteen ”Selvitys kullanhuuhtontaluvan HL2012:0072 toiminnasta ja muista lupa-alueen lähistöllä olevista kaivoslain luvista alueiden käyttömuodoista, jotka voivat häiritä saamelaiskulttuuria”. Hakijan kaivosviranomaiselle toimittama kullanhuuhtontaluvan jatkohakemukseksi nimetty asiakirja sisältää ainoastaan seuraavat tiedot: ”Haen kullanhuuhtontaluvalla H L2012:0072 (päättöy 4.6.2016) jatkolupaa neljäksi vuodeksi. Kullanhuuhtontalupa-alue pysyy entisellään (3,5 ha) samoin kuin kaivuumenetelmäkin (lapiokaivuu). Ainoat muutokset edelliseen lupahakemukseen ovat muut hakijat: Jukka Mäkelä korvaa Kalevi Minnilän ja Martti Mäkilaurla jää pois. Ehkä muut hakijat ovat Jukka Mäkelä ja Henriikki Kolu (virkatodistukset liitteenä). Panttaussitoumushan on toistaiseksi voimassa oleva (liite).”

Hakemuksessa ei ole kaivoslain 34.2 §:n edellyttämällä tavalla esitetty lupaharkinnan kannalta tarpeellista ja luotettavaa selvitystä, muun muassa: 2) hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta sekä alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta; 6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus; selvitystä ei kuitenkaan vaadita siltä osin kuin vaaditut tiedot sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen. 7) toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä.

Hallituksen esityksessä kaivoslaiksi, pykälän 2 momentin 2 kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ”Saamelaisten kotiseutualueetta ja erityistä poronhoitoaluetta koskevassa hakemuksessa olisi kyseisiä alueita koskevat säännökset otettava huomioon esitettävissä selvityksissä” (HE 273/2009 vp: 91). Edelleen hallituksen esityksessä todetaan, että ”[p]ykälän 2 momentin 6 kohdan nojalla hakemuksessa olisi selvitettävä suunnitelman mukaisen toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset. Malminetsintälupaa tai kullanhuuhtontalupaa koskevassa hakemuksessa olisi esitettävä tiedot alueen ympäristöstä (esimerkiksi luonnonsuojelualueista ja tärkeistä tai muista vedenhankintakäyttöön soveltuvista pohjavesialueista) sekä alueella harjoitettavasta elinkeinotoiminnasta. Hakemuksessa olisi myös selvitettävä, miten luvan mukaisen toiminnan haitalliset vaikutukset ehkäistäisiin.” (HE 273/2009 vp: 92, korostukset kirjoittajan tekemiä.)

Palsiojan alue on lvalon paliskunnan porojen kesälaidun- sekä vasomisaluetta ja koska se sijaitsee Hammastunturin erämaa-alueella, jossa muuta maankäyttöä on rajoitettu, on se korvaamaton alue paliskunnan laidunkierron ja poronhoidon kannalta. Ko. alueen merkitys näkyy mm. siinä, että koko paliskunnan poroista noin neljännes laiduntaa alueella kevät-syyskuun ajan ja noin puolet paliskunnan kaikista vaatimista synnyttävät vasansa siellä. Palsiojalla on keskeinen merkitys niin ikään porojen kuljettamisessa, sillä kesällä porot, ml. vastasyntyneet vasat, kuljetetaan Palsiojan pohjois- ja länsipuolelta vasanmerkitystä varten

Juurakkomaan aitaan, jolloin porot, ml. vasat, joutuvat ylittämään Palsiojan. Ottaen huomioon alueen merkitys Ivalon paliskunnan poronhoidolle, on selvää, että kullanhuuhtontatoiminnalla on vaikutuksia alueen poronhoitoon. Palsiojalla on lisäksi merkitystä alueen saamelaisten edellytyksille harjoittaa perinteistä elinkeinoaan kalastusta, koska Ivalojoen kullanhuuhtonnasta aiheutuva vesistökuormitus voi heikentää kalakantoja kullanhuuhtonta-alueita huomattavasti laajemmalla alueella. Sekä Palsioja että myös Sotajoki sivujokineen, jonne keskittyy Hammastunturin paliskunnan alueella tapahtuva kullanhuuhtontatoiminta, laskevat Ivalojokeen. Ivalojoella on erittäin merkittävä rooli saamelaisten kalastusmahdollisuuksien turvaamisessa, sillä Ivalojoki on Inarijärven vaeltavan taimenen tärkein lisääntymisjoki. Inarijärven taimenkannasta noin 70 % on peräisin Ivalojoen vesistöstä (RKTL 2010). Vaeltavan taimenen lisääntymisalue ulottuu Ivalojoen pääuomassa Hammastunturin erämaa-alueen läpi Lemmenjoen kansallispuiston alueelle. Taimenen osalta jokainen sivupuro aina latvoille asti turvaa Ivalojoen alkuperäisen taimen kannan olemassaolon. (Metsähallituksen lausunto Pohjois-Suomen ympäristölupavirastolle 2008). Ivalojoen alaosa, johon Palsioja sekä Sotajoki valuma-alueineen kuuluvat, on taas tärkeää Inarijärvestä nousevan pohjasiian kutualuetta. (Metsähallitus 2012: 3.) Ivalojoki, kuten myös Lemmenjoen kullanhuuhtonta-alueen vesistöt, laskevat edelleen Inarijärveen. Inarin alueen saamelaiseen kulttuuriin kuuluu olennaisesti poronhoidon, käsityön ja keräilyn ohella myös kalastus. Kala on tärkeä osa saamelaisten ruokataloutta ja kalastus osa saamelaisten monielinkeinollista kulttuurimuotoa. Inarijärven merkitys inarinsaamelaisten kulttuurille on keskeinen. Vaikutukset eivät siten rajoitu ainoastaan poronhoitoon, vaan vaikutukset saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksiin kokonaisuudessaan tulee selvittää kaivoslain 38 §:n mukaisesti. Vasta sen jälkeen kaivosviranomaisen voi arvioida luvan myöntämisen edellytyksiä kaivoslain 50 §:n kannalta.

Ottaen huomioon kullanhuuhtonta-alueen sijainti ja aluetta koskevat käyttörajoitukset (saamelaisten kotiseutualuetta sekä erityisesti poronhoitoon varattua aluetta), lupahakemuksen HL2012:0072 osalta onkin todettava, ettei hakemus täytä kaivoslain 34 §:n vaatimuksia, eikä siten edellytyksiä kullanhuuhtontaluvan myöntämiseksi ole. Kaivoslain 34, 38 ja 50 §:ien nojalla olisi hakijoiden tullut, riippumatta siitä onko kyseessä uusi hakemus vai jatkohakemus jo voimassa olevalle luvalla, hakemuksissaan arvioida toimintansa vaikutuksia saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksiin. Luvanhakijoiden olisi kullanhuuhtontalupaa hakiessaan näytettävä toteen, ettei toiminnasta aiheudu sellaista haittaa, joka muodostaisi luvan myöntämisen esteen.

Kaivoslain 38 §:n 1 momentissa tarkoitettujen, saamelaisten oikeuksia alkuperäiskansana koskevien vaikutusten selvittäminen on joka tapauksessa kaivosviranomaisen, eli Tukesin vastuulla. Kaivosviranomaisen tulee selvittää toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. (KHO:2014:111: 29.) Lausuntopyyntö ei kuitenkaan sisällä em. arviota hakemuksen mukaisen toiminnan

vaikutuksista, ottaen huomioon myös muut vastaavat luvat, lupahakemukset sekä muut käyttömuodot, vaikka kaivosviranomaisen toimittamassa liitteessä todetaan, että vaikutukset selvitetään paliskunnittain.

Koska kaivosviranomainen ei myöskään ole arvioinut toiminnan vaikutuksia saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien kannalta, ei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä myöskään kaivoslain 38 ja 50 §:ien nojalla. Samoista syistä, myöskään Saamelaiskäräjillä ei ole edellytyksiä ottaa lupahakemukseen kantaa lausuntopyyntöissä annettujen tietojen pohjalta.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Kaivoslaissa (621/2011) ei määrätä kullanhuuhdontalupahakemuksen ulkoisesta formaatista. Kaivoslain 34 §:ssä todetaan, että lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys. 34 § :ssä mainittuihin kohtiin on saatu tarvittavaa selvitystä hakijan toimittamasta vapaamuotoisesta hakemuksesta sekä sen liitteistä, jotka kyseisessä hakemuksessa olivat aikaisempi päätöskopio (lupaehtoinen), virkatodistukset (3 kpl) sekä kopio panttaussitoumuksesta.

Lausuntopyyntöjen mukana on lausunnonantajille toimitettu hakijan toimittamien asiakirjojen lisäksi selvitys lupa-alueesta ja toiminnasta, sekä päätöksen liitteessä 3 otetaan kantaa vaikutuksesta saamelaiskulttuuriin.

Muut lausunnoissa esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 550 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Katja Palo, puh. 029 5052 191, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Pasi Molkoseikä
Ylitarkastaja

Katja Palo
Ylitarkastaja

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)
Liite 3. Selvitys kullanhuhdontaluvan myöntämisen esteistä

TIEDOKSI Ivalon paliskunta
Inarin kunta
Lapin Ely-keskus
Metsähallitus
Saamelaiskäräjät

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusajaksi

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-

oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 250 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

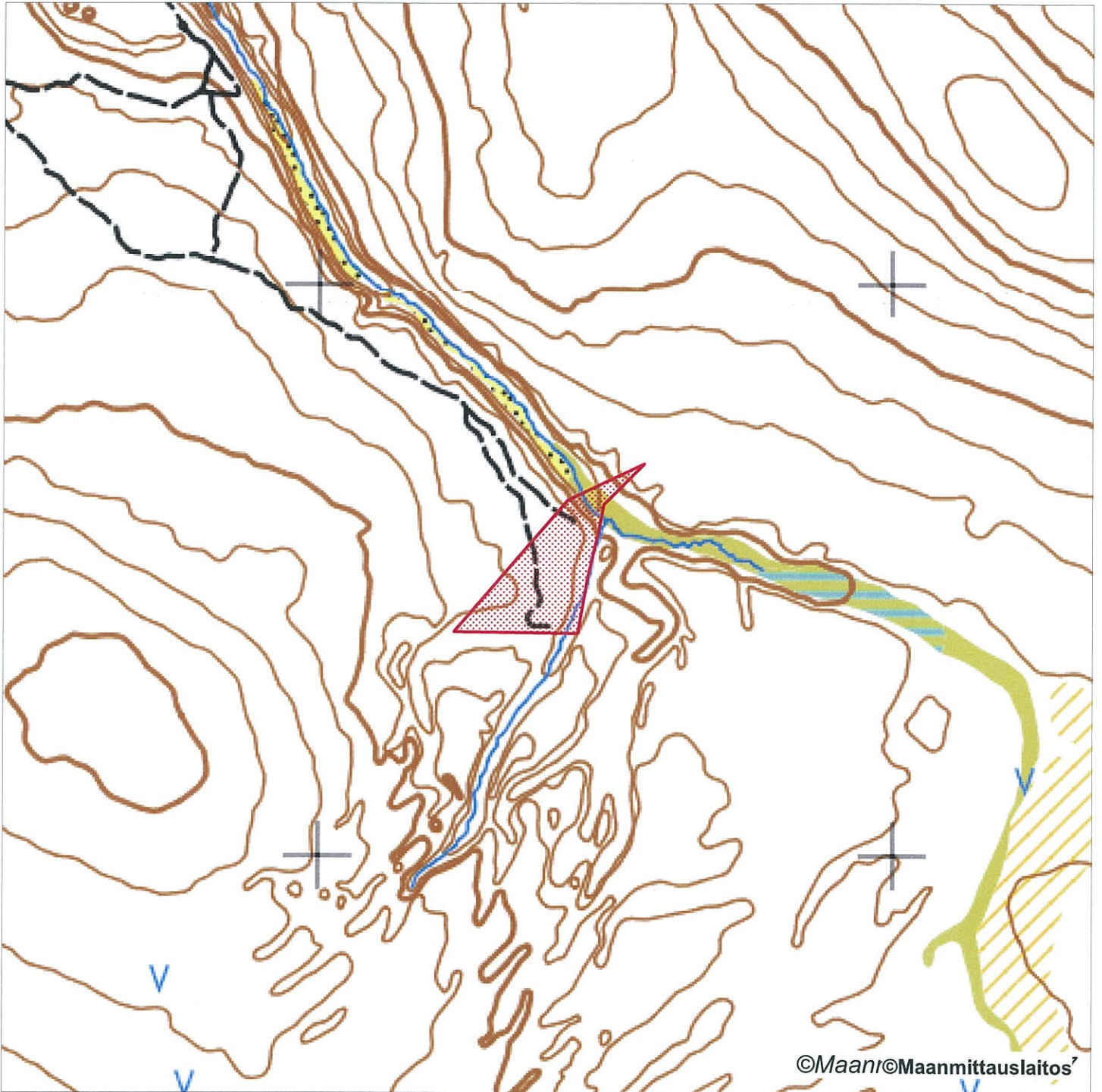
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Kartta kullanhuuhdontalupa-alueesta
(mittakaava ohjeellinen)

 Kullanhuuhdontalupa-alue

Mittakaava 1: 10 000

HL2012:0072
Pakanamaa

Vaali Tapio, Kolu Henrikki,
Mäkelä Jukka

Selvitys kullanhuuhdontaluvan HL2012:0072 mahdollisista myöntämisen esteistä

Yleistä kullanhuuhdonnasta

Kullanhuuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 170. Hakemuksia on vireillä 150. Hakemuksista yhteensä 94 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luvulle. Näistä 24 kpl on sellaisia, jotka ovat tarkasteluhetkellä voimassa ja sisältyvät siten sekä hakemuksiin että voimassaoleviin lupiin (lähde: Kaivosrekisteri 8.5.2017). Lisäksi kullanhuuhdontaan varattujen alueiden keskikoko on pienentynyt uuden kaivoslain voimaantulon myötä noin 20 %.

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdonta harjoitetaan. Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomaisena on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuuhdontalupa-alue HL2012:0072 (3,5 ha) sijoittuu Inarin kuntaan, Ivalon paliskunnan alueelle ja Hammastunturin erämaa-alueelle, Natura 2000-alueelle FI 130 0203 Hammastunturin erämaa. Hakemuksella haetaan jatkoa hakemushetkellä voimassa olleelle luvulle.

Alue sijaitsee poronhoitolain (848/1990) tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 286000 ha, Hammastunturin erämaa-alueen pinta-ala on 182231 ha ja Natura 2000-alueen pinta-ala on 154093 ha. Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 72 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 290 ha. Näistä kyseisen lupa-alueen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 4 kpl, noin 16 ha. Alueen lähistöllä olevat lupa-alueet ovat olleet pääsääntöisesti kullanhuuhdontaikäisessä vuosikymmenien ajan. Alueen läheisyydessä on vireillä myös 4 kpl kullanhuuhdontalupahakemuksia pinta-alaltaan noin 16 ha.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella on tarkoitus harjoittaa lapiokaivua, vuotuinen kaivumäärä noin 20-40 m³.

Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitetulla alueella ja sen läheisyydessä

Alue on erämaalain (62/1991) mukainen erämaa-alue, jonka hoidossa ja käytössä on noudatettava hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma on päivitetty 17.12.2012 ja se on Ympäristöministeriön vahvistettavana.

Koko Hammastunturin erämaa-alueella on 28 kpl vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, joista 16 kpl liittyy porotalouteen. Kullanhuuhdonta-alueen läheisyydessä ei ole yhtään voimassa olevaa muuhun alueiden käyttömuotoon liittyvää sopimusta.

Yleisesti vuokra- ja käyttöoikeussopimuksista ja niiden myöntämisestä Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan seuraavaa:

Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen

- 1.) Metsähallitus jatkaa voimassa olevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia edellyttäen, että niiden käyttötarkoitus ei muutu erämaalain vastaiseksi.
- 2.) Metsähallitus voi luovuttaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) mukaisia erityisen etuuden käyttöoikeuksia tukikohdan sijoittamista varten. Hakijan tulee täyttää rahoituslain kriteerit. Hakijan on oltava kuntalainen.
- 3.) Kalastuksen tai metsästyksen (muut kuin luontaiselinkeinojen harjoittajat) perusteella uusia tukikohtapaikkoja ei myönnetä.
- 4.) Poronhoidon tarpeisiin voidaan tehdä käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia. Uusien poroaitojen riistaturvallisuutta parannetaan mahdollisuuksien mukaan.
- 5.) Vanhoille käyttöoikeussopimuksettomille rakennuksille voidaan tehdä omistajan hakemuksesta käyttöoikeus-sopimus, mikäli rakennus on rakennettu ennen erämaalain voimaantuloa 1991, rakennus on asumiskelpoinen, rakennuksen omistaja on kuntalainen ja omistaja käyttää rakennusta metsästyksen, kalastuksen tai keräilyn tukikohtana. Rakennukselle on lisäksi hankittava kunnan myöntämä rakennus- tai toimenpidelupa.

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelman tarkistamisen kaudelle 2006-2010 yhteydessä Metsähallitus on päättänyt, että erämaa-alueiden metsien hakkuista luovutaan, joten alueella ei harjoiteta metsätaloutta.

Pysyvien teiden rakentaminen on erämaa-alueelle laissa kielletty.

Lupa-alueen läheisyydessä ei ole retkeilyreittiä eikä erityistä retkeilykohdetta.

Hammastunturin erämaa-alue on kuntalaisille merkittävä perinteinen metsästysalue. Lupametsästyspaine on alueella vähäinen. Metsästyspaine (kuntalaiset+lupametsästäjät) lupametsästysalueilla on ollut enimmillään 1,4 metsästysvuorokautta/km².

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuhdontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä ja viranomaispäätöksissä annetut veloitteet ja hakijoiden aiempi toiminta alueella, voidaan todeta, että kullanhuhdontaluvan HL2012:0069 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa olennaisesti heikennä saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta.

Lisäksi alue on rajattu ja toimintaan tarvittavien lupien lupaehdot niin kyseisellä lupa-alueella kuin läheisyydessäkin turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoiltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan.

Hakija on osoittanut olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuhdontalupaa eikä hakemusalueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella mitään kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä. Lupakäsittelyn yhteydessä ei myöskään ole tullut esiin luvan aiemmasta, saman sisältöisestä toiminnasta mitään sellaisia seikkoja, että toiminnan jatkamiselle olisi kaivoslain mukaista estettä.

Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu (www.kaivostoiminta.fi/kartta)

Erämaalaki (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1991/19910062>)

Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma
(http://www.metsa.fi/documents/10739/1110148/hammastunturi_hks_vahvistettavaksi.pdf/b3424bef-6618-40d0-b9ae-ae643027816c)

Hammastunturin erämaa Natura-alueen kuvaus ([http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Hammastunturin_eramaa\(6156\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Hammastunturin_eramaa(6156)))

Metsähallitus Retkikartta (www.retkikartta.fi)

Kaivosviranomaisen toimittaa yllämainitut dokumentit tarvittaessa paperisena niin pyydettyäessä.